

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNICA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — CEKOVNI RAC. ŠT. 16.078.

LETO IV.

LJUBLJANA, PETEK, 5. APRILA 1940.

ŠTEV. 30.

BRAZILIJA največja katoliška država

PREBIVALSTVO

Po najnovejših statističnih podatkih je sedaj Brazilija tista država, ki ima v svojih mejah največ katoličanov. Estados Unidos do Brazil — Združene države Brazilijske štejejo okoli 47 milijonov prebivalcev: 38 milijonov je belcev in mešancev, 5 črncev, drugi so Indijanci. Ker so v Braziliji pokristjanjeni tudi črncci in del Indijancev, je vseh katoličanov kakih 45 milijonov in tako je Brazilija pred Italijo, ki je do zdaj bila na prvem mestu. Protestantov je pol milijona.

Če primerjamo število katoličanov v Braziliji, v angleškem imperiju in Zed. državah, jih je v Braziliji trikrat toliko kot v angleškem imperiju in dvakrat več kot v Zed. državah Sev. Amerike.

Brazilija meri 8.5 milj. km² (34 Jugoslavij) in je zlasti v notranjosti še zelo redko naseljena. Ker prihajajo priseljenci večinoma iz katoliških dežel (Italije, Španije, Portugalske itd.), se bo število katoličanov še vedno večalo.

MALO ZNANA DEŽELA

Življenje in delo Cerkve v Braziliji pri nas v Evropi malo poznamo. Vzroka sta dva: tam pišejo v portugalskem jeziku, ki ga malokdo razume, in v 19. stol. je zavladovala v Evropi mišljenje, da je katolicizem po vsej Južni Ameriki popolnoma zaostal ter versko in kulturno manjvreden.

HUDI UDARCI

Cerkev sta v Braziliji res zadela v 18. in 19. stoletju dva huda udarca, ki sta na njen uspešen razvoj zelo pogubno vplivala. L. 1759. je portugalski min. predsednik Pombal pregnal jezuite iz

Portugalske in vseh njenih kolonij — Brazilija je bila tedaj portugalska kolonija. Tako je v njej z enim udarcem uničil 200 letno plodno kulturno delo.

Nič manj ji niso škodovali l. 1837. in 1855. izdani proticerkveni zakoni, ki so skoraj onemogočili delovanje tudi drugim redovom. Ker je pomanjkanje duhovnikov v Braziliji že od nekdaj zelo veliko, jo je ta krivična zakonodaja še posebno hudo zadela.

Ko so pa l. 1890. framasoni izvedli popolno ločitev Cerkve od države, se je versko življenje začelo boljšati. To je očiten znak, da je bil katolicizem v jedru vendarle zdrav in odporen, ko ga ves pritisk ni mogel zadušiti. Cerkveni redovi so se znova začeli razvijati: benediktinci, dominikanci, frančiškani in jezuiti so prišli v deželo ali začeli znova delovati.

SEMENIŠČA. — KA

Sezidali so semenišča za vzgojo svetne duhovščine in od kar je začela na poziv Pija XI. delovati še KA (Pismo braziljskim škofom — NP X.), je kulturno in versko življenje doživelo nov zagon in razcvet. V Rio de Janeiro so ustanovili posebno visoko šolo za versko kulturo in nekaj podobnega imajo jezuiti v Sao Paulo.

IZGRADBA CERKVENE ORGANIZACIJE

Istočasno se je izgradila cerkvena organizacija Brazilijske, ki šteje danes 15 nadškofij in nad 40 škofij. Tako bodo počasi nastali v Ameriki močni katoliški narodi, ki jih je Cerkev pridobila takrat, ko je skoraj polovica Evrope odpadla od nje. In gotovo je, da bodo ti narodi imeli v bodočnosti vedno večji pomen in igrali vedno večjo vlogo v življenju Cerkve.

DELO ZA MIR SVETA

Posledice vojne so bile vedno strašne. Vedno so vojne pustile za seboj razdejanje in smrt. V vojnah se uničujejo zakladi umetnosti in kulture, ki jih je človek ustvaril v stoletnem trudu. Lakota in beda sta zvesti spremljalki vsake vojne.

SILNO KRVOPRELITJE

Vendar ni bilo doslej še v nobeni vojni v tako kratkem času prelite toliko krvi in toliko solza kakor v sedanji vojni. Po poročilu nekega angleškega časnikarja je v nekdanjem cvetočem milijonskem mestu Varšavi težko srečati človeka, ki ne bi žaloval. Mnogim se je omračil um, ker so zgubili svoje družine. Povprečno se ceni, da je dvajset odstotkov otrok v Varšavi znorelo zaradi bombardiranja, zaradi smrti staršev ali zaradi preganjanja zmagovalca.

In mali finski narod, ki je imel samo to željo, da bi živel v miru in svobodi, se mora v obupni borbi s poslednjimi napori braniti proti velikanski premoči zavrtnega napadalca Sovjetije. Vse pa kaže, da so najhujše grozote sedanje vojne šele pred nami.

KDO JE KRIV VOJNE ?

Zdrav človeški razum zahteva jasnega odgovora na vprašanje, kdo je kriv opustošenja in morije, ki jo povzroča vojna. Kdo je kriv vojne? Strašno odgovornost za uničenje toliko dobrin in smrt toliko ljudi si nalaga tisti pred svojim narodom, pred zgodovino in pred Bogom.

Toda nihče noče biti kriv vojne. Če je že vojna izbruhnila, so tega krivi drugi. On hoče samo mir in dela za mir.

POGOJI TRAJNEGA MIRU

Zadovoljiv odgovor na to vprašanje nam daje le krščanstvo, ki nam pove, kateri so temelji, na katerih se more zgraditi trajen mir. Uči nas, da mora človek živeti v miru z Bogom, s samim seboj in s svojim bližnjim.

MIR Z BOGOM

Mir z Bogom zahteva iskreno vero v njegov nauk, življenje po njegovih zapovedih in izvrševanje bogoslužja, ki ga je določil po svoji Cerkvi. »Mnogo miru uživa tisti, ki ljubi tvoj zakon«

(Ps 118, 165). Neverniki je v vojni z Bogom, ker ga noče priznati za svojega Gospoda in svojega Kralja. Vzbudi se v njem vest, ki ga zasleduje in muči in mu ne da miru. »Brezbožni ne poznajo miru« (Iz 57, 21). Bog se ne da premagati od človeka, ki ga je ustvaril. Napovedal bo brezbožniku vojno: »Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil« (Rimlj 12, 19), včasih že na tem, vedno na drugem svetu.

MIR S SEBOJ

Mir s samim seboj obstoji v krotitvi nezmernih želja, ki vstajajo v naši duši, ali tudi v njih uničenju. Sv. Avguštin, ki je v svoji mladosti povsod iskal zadostitve svojim grešnim poželjem, je moral končno priznati, da je nemirno človeško srce, dokler ne najde pokoja v Bogu.

Zato svet ne more človeku prinesiti miru, ker naših želja ne more utešiti. Nihče drugi nam tega miru ne more dati, kakor božji Odrašenik, ki je dejal: »Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor daje svet, ga vam jaz dam« (Jan 14, 27).

MIR Z LJUDMI

Kdor je v miru z Bogom in s samim seboj, bo živel v miru tudi z ljudmi. V svojem govoru na gori je Jezus ugotovil »blagor miroljubnim« (Mt 5, 9), tistim, ki za mir delajo in ga ohranjajo. Prav tedaj je tudi obljubil srečo usmiljenim, ker ti bodo usmiljenje dosegli. Pravičnost in usmiljenje sta vira miru. Pravičnost nas priganja, da dajemo vsakemu svoje, usmiljenje nas nagiba, da imamo sočutje z bednimi.

»NOVI RED« PO VOJNI

Ta nauk uči krščanstvo od prvega početka. Če je sedaj Evropa, ki je povečini krščanska, v vojni, je to dokaz, kako malo je krščanstva v tistih, ki so zanetili vojni požar, ki grozi zajeti vso Evropo in ves svet.

Vojskujoči se tabori že danes govorijo, da bodo po vojni ustvarili »nov red«, ki bo podlaga za trajen mir. Seveda si ta novi red zamišlja vsak po svoje in ga misli zgraditi na popolnem uničenju svojega sovražnika.

Poglavar Cerkve papež Pij XII. je dejal: »Rešitev ne prihaja od

meča, ki more pogoje za mir diktirati, ne more pa miru ustvariti.« Mir je sad pravičnosti in ljubezni.

ODPAD OD BOGA — PRIPRAVIL VOJNO

Sedanjo vojno je pripravljala odpad ljudi od Boga. Pripravljala jo je materializem, ki ne prizna Boga; pripravljala jo je brezbožni boljševizem, ki uči razredno sovraštvo in hujska množice na oborožen spopad; pripravljala jo je novopoganstvo, ki uči nadvladovanje enega naroda nad drugimi, ki si jih hoče usužnjiti. Boljševizem in novopoganski nacionalizem sta po svojem bistvu militaristična.

PRAVI MIR LE IZ KRŠČANSTVA

V krščanstvu je edino upanje, ki nam more prinesiti resnični mir, ki si ga vsi tako srčno želimo. Če se človeštvo ne bo vrnilo k Bogu, si bo že naprej pripravljalo vojne.

Zato slovenska mladina ne bo poslušala boljševiških agitatorjev, ki jo vabijo v tabor, ki pripravljajo vojno. Tudi ne bo ostala mlačna v sedanji brezbrzičnosti, ampak se bo zavedla velike nevarnosti, ki ji preti. Poslušala bo papeža, ki vabi svet, da se vrne k Bogu.

Dr. Jože Jeraj: „Slovinci in Jugoslavija“

Mala knjižica — 76 strani — naj služi za ljudsko državljansko vzgojo. Na poljuden in jasan način obravnava vsa težka vprašanja, ki danes s skrbjo navdajajo vsakega Slovenca in vsakega jugoslovanskega državljan. Četudi vemo za svoje državljanske dolžnosti, se pa morda ne zavedamo dovolj, da posebno nam Slovincem naš izreden položaj in naša narodna bodočnost nalagata v sedanjem težkem času še posebno skrb za to, da bo v nas prava, živa državljanska zavest!

Knjižica naj pride v roke vsakemu Slovincu! Cena ji je določena na 2 din, da si jo lahko vsak oskrbi. Društva pa, ki imajo dolžnost, da posebno še svoje članstvo vzgajajo za značajne in močne državljane, pa pri odvzemu večjega števila dobijo poseben popust.

Naročila sprejema Tiskarna svetega Cirila v Mariboru.

Velikonočna akcija belgijskih žosistov

Belgijski žosisti organizirajo vsako veliko noč tako imenovano »Campagne pascale« — velikonočno bitko. Ali ta bitka je zelo mirljubna. Žosisti hočejo z njo spomniti vse delavce, zlasti vse mlade delavce, naj opravijo svojo velikonočno dolžnost; hočejo čimbolj prodreti v družine ter nje in njih okolje pokristjaniti. Končno hoče ta bitka prenoviti in preizkusiti organizacijo samo in vsakega posameznega člana. Da bi ta velikonočna obnova dosegla čim več delavskih množic, uporabljajo vsa moderna propagandna sredstva: radio, tisk (svoje redno časopisje, posebne izdaje, letake, vabila), predavanja, zborovanja itd.

BREZ ŽRTEV NI USPEHA

Žosisti se dobro zavedajo, da pri tej svojevrstni, duhovni bitki brez božjega blagoslova ne gre. »Brez mene ne morete ničesar storiti,« pravi Gospod. Da bi zase in za tovariše pri delu izprosili veliko milosti, veliko žrtvujejo. Tako se glasi poročilo iz okrožja M.: Naši člani so se odločili:

dvakrat v tednu pojdem k obhajilu;

tri tedne ne bom nič kadil;
deset dni bom pustil cigarete;
vstajal bom ob pol šestih in hodil k sv. maši;

ubogal bom starše brez godrnjanja;

ne bom kupoval sladkarij;

vsak večer bom kleče zmolil rožni venec;

ne bom hodil v kino in ta denar dam organizaciji.

Malo besed, veliko dela! Če pomislimo, da ti delavci dostikrat niso bili prav nič versko vzgojeni

in na okolje, ki v njem živijo in delajo, jih moramo zares občudovati.

VELIKI PETEK

Na veliki petek ob treh popoldne je po zaslugi žosistov veliko delavstva obhajalo spomin Jezusove smrti. V Valoniji so razdali 300.000 letakov, ki delavce vabijo, naj ob 3 pop. za trenutek prenehajo z delom, se v duhu zberejo in molijo. Ko so ob treh sirene zatulile, si videl na ulicah, na polju, v tovarnah, pisarnah, po družinah, v cerkvah in kapelah, pred križi in znamenji ljudi, ki so se odkrili, umolknili in molili. Še ljudje, ki žosizma sploh ne poznajo, so tako ravnali. Tu in tam so seveda morali žosisti tudi kakšno bridko požreti. »Toda ne smete misliti,« piše neki član, »da nasprotniki niso bili ganjeni. Zadržali so se in jezicali pač zato, da bi te ganjenosti ne izdali.«

ČUDOVITI USPEHI

Preden je mlad kovinar šel k spovedi, je priznal: »Ne vem, kako se je treba spovedati. Prišel sem k spovedi, ker sem bral časopis JOC.«

X. vpraša žosista, naj ga pouči o spovedi. Pogledata v star šolski katekizem, nato pa skupaj odideta v cerkev.

Mater se zahvaljujejo, ker so sinovi postali čisto drugačni pri žosistih.

Oče nekega žosista je po sedemnajstih letih zaradi sinove vneme spet opravil velikonočno spoved.

Neka družina je po osmih letih trdega in vztrajnega dela vsa pristopila k obhajilni mizi. Prvo leto je pristopil žosist sam, drugo leto se mu je pridružila sestra, potem sta spreobrnila mater in končno se jim je pridružil tudi oče. To je bilo tisti dan veselo v njihovi hiši!

Trije borci (militanti) so nekajkrat obiskali tri družine, ki so bile čisto odpadle, in so jih spreobrnil: opravile so velikonočno dolžnost in

zda hodijo vsako nedeljo k sv. maši.

Veliko žosistk-zaročenk je pripejalo svoje zaročence in njih družine nazaj k Bogu.

VELIKA NOČ V VOJAŠNICAH

V Liégu je pri nekaterih četah na pobudo žosistov-vojakov 65% moštva pristopilo k skupnemu sv. obhajilu.

Laeken: dva večera duhovna obnova, nato skupna sv. maša z obhajilom. Udeležba: 200 vojakov.

Mons: žosisti so pomagali vojaškemu kuratu v vojašnici: 35% moštva je opravilo velikonočno spoved;

8 vojakov krščenih;

32 vojakov prejelo prvo sv. obhajilo.

*

Vse to so dosegli žosisti 1. 1936., ko jih še ni bilo toliko kot danes. Izbrali smo nekaj značilnih dogodkov. Natančnejša poročila prinaša knjiga, ki obsega 112 strani leksikalnega formata v drobnem tisku in je polna podobnih dogodkov.

Belgijci so res lahko ponosni na tako mladino!

Pomagajmo, da bo zrasla taka KA tudi pri nas!

V soboto 6. aprila izide

Naša Pot XXI.

Dr. Aleš Ušeničnik

„Quadragesimo anno“
z obširnimi komentarjem

Obseg: 287 strani. — Cene: 30.-, 45.-, 60.- din.

„Quadragesimo anno“
je okrožnica svetovno zgodovinskega pomena.

Podprite dobro in važno stvar!

Namesto v Rim — „odpustek“ iz Rima

Sv. oče je poslal vsem žosistom, ki so lani septembra hoteli prirediti mednarodno romanje delavske mladine v Rim, prav v ta namen kovane spominske svetinje.

Na eni strani svetinje je podoba Pijsa XII. z napisom: Christianae juventuti operariae Romam peregrinatae Pius XII. P(ontifex) M(aximus). Na drugi strani je pa kot ščit pred bazliko sv. Petra žosistični grb z napisom: In omni opere bono fructificantes — 6. sept. 1939.

Ustanovitelj žosistov, kanonik Car-

dyn, je svojim fantom ob tem novem dokazu papeževe očetovske skrbi, pisal:

»Velika je bila žalost sv. očeta, ko je tik pred romanjem vojna 20.000 žosistov oropala velikega veselja, da bi videli svojega papeža, ga slišali, ga navdušeno pozdravili in prejeli njegov blagoslov. Večje pa je bilo njegovo veselje, ko je zvedel, kako so žosisti k vsem žrtvam za to romanje dodali še zadnjo in največjo, ko so žrtvovali romanje samo za mir med narodi. In žosisti bodo vse pretpeli in žrtvovali, da bodo končno te odpovedi premagale sovraštvo in nasilje ter nam vrnila pravi mir, zgrajen na pravičnosti in ljubezni.«

KATOLIŠKA UNIVERZA

UNIVERZE — ŽARIŠČA KULTURE

Kulture si danes ne moremo misliti brez univerz, teh žarišč prosvetnega in znanstvenega dela. Zato pa si tudi dandanes ne moremo misliti krščanske kulture brez dobrih univerz v čistem krščanskem in katoliškem duhu.

KATOLIŠKE UNIVERZE — ŽARIŠČA KRŠČANSKE KULTURE

Ker pa se današnje univerze po večini za krščanstvo sploh ne menijo, če mu že niso naravnost nepriazne in sovražne, zato je katoliška univerza v teh razmerah dvakrat bolj potrebna, da se bo krščanska kultura poglobila in vzcvetela tudi tam, kjer jo je že izpodrinilo moderno poganstvo.

»VSEUČILŠKI DAN« V ITALIJI

Tega pomena katoliške univerze se italijanski katoličani zaradi neprestanih opominov škofov in papeža posebno dobro zavedajo.

Vsako leto praznujejo po vsej Italiji poseben »vseučiliški dan«, ki naj katoličane spomni na to veliko in važno idejo in ki naj jim tudi vzbudi vest, da je treba za to idejo tudi delati in žrtvovati.

MILANSKA UNIVERZA

Poleg raznih papeških univerz in fakultet, ki poučujejo le bogoslovne stroke, imajo Italijani tudi svojo celotno katoliško univerzo, ki na katoliški osnovi preučuje vse znanstvene stroke, filozofske, pravne, zdravniške in tehnične.

To je univerza presv. Srca v Milanu, ki živahno procvita in se prav lahko meri z najboljšimi državnimi univerzami.

Ob letošnjem vseučiliškem dnevu so se je povsod z veseljem in s ponosom spominjali in pobirali pripevke zanjo.

KARDINAL PIZZARDO O NALOGAH KATOLIŠKE UNIVERZE

Na rimski papeški univerzi Gregoriana je kardinal Pizzardo v slavnostnem govoru začrtal glavno nalogo katoliške univerze. To je, da goji vso svetno znanost v verskem in katoliškem duhu, da bo vera v lepem in plodnem soglasju ob pridobitvah znanosti še lepše zasijala in da bo znanost ob luči razodetih verskih resnic hitreje in varneje napredovala.

Katoliška akcija, je dejal kardinal Pizzardo, mora dati tej veliki stvari vso svojo pomoč z molitvijo, s propagando in z delom, da bo jasni žar krščanske kulture prav iz katoliških univerz vedno bolj plamtel in svetil. Katoliška univerza naj bo našim dijakom vzor prave krščanske šole, ki čudovito združuje pravo znanost in pravo vero. Nanjo tudi Cerkev računa, da ji bo eden najučinkovitejših pripomočkov za njen cilj, da se namreč kraljestvo Kristusovo razširi v dušah.

Verski pouk v Italiji

VERSKI POUK V ITALIJI

Versko-šolska zakonodaja v Italiji se še sedaj oslanja na zakon ministra Casatija iz l. 1860. Casatijev zakon je priznal verskemu pouku v šoli precej važno mesto. Pomanjkljiv pa je bil v toliko, da cerkveni oblasti ni priznal pravice nadzirati verski pouk v državnih šolah.

LIBERALNI REŽIMI

Ko pa je prišlo na vlado framaonstvo in liberalizem, so se razmere usodno poslabšale.

Najprej so l. 1873. odpravili bogoslovne fakultete na univerzah. Nato so začeli krčiti verouk na srednjih šolah in ga končno l. 1880. čisto odpravili. Na učiteljskih so n. pr. mesto verouka uvedli »nauk o človeških pravicah in dolžnostih.«

V naslednjih letih so se zdaj in zdaj razmere nekoliko zboljšale, l. 1908. pa je bil s posebnim zakonom znova ukinjen.

REFORMA MINISTRA GENTILEJA

Fašistična vlada je vse šolstvo po svoje uredila. Ta reforma se je izvršila po zasnovi italijanskega idealističnega filozofa Gentileja. Njena glavna zasluga je, da je v osnovne šole spet uvedla verski pouk. Ni ga pa uvedla v srednje šole.

IZBOLJŠANJE S KONKORDATOM

Nadaljni napredek je bil storjen s konkordatom med sv. Stolicco in italijansko državo l. 1929. Po čl. 36. je tedaj država razširila verouk iz osnovnih šol tudi na srednje šole in je celo priznala, da je verski nauk ne samo najtrdnjša osnova, ampak tudi krona vsega šolskega pouka.

ŠE MNOGE HIBE

S tem se je že mnogo izboljšalo, vsa vprašanja pa še vedno niso do kraja rešena. Tako bi bilo treba iz srednjih šol prenesti verski pouk tudi na visoke šole; tudi bi morali na državnih univerzah ustanoviti katoliške fakultete.

A tudi na srednjih šolah so čisto razmere za verski pouk zelo neugodne. Kar hoče katehet zgraditi, mu drugi profesorji včasih očitno podirajo. Zlasti pri filozofiji napadajo dostikrat osnovne in temeljne nauke krščanstva.

Tudi sedanji šolski zakon ne priznava cerkvenega nadzorstva nad šolskim poukom. To je zelo velika škoda. Saj Cerkev edina more skrbeti, da se krščanski nauk prav in uspešno poučuje.

ČASI SE IZPREMINJAJO

Dr. Karl Ritter v Halt, predsednik Nemške športne zveze in podpredsednik olimpijskega odbora, je moral zapustiti to mesto in odpotovati na svoje posestvo. Vzrok: njegovo odločno protikomunistično mišljenje.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).

Njim, ki sadove Katoliške akcije hvalijo in sejejo sovražstvo proti njenemu vodstvu, naj govori sveti Matej (12, 33—34):

Ali recite, da je drevo dobro in njegov sad dober, ali pa recite, da je drevo slabo in njegov sad slab; zakaj po sadu se drevo spozna.